

Мұхаррам — ўн икки ойлар ичидаги хос ойлардандир

11:00 / 19.07.2023 1095

Ибодатларнинг вақти белгиланадиган ҳижрий қамарий йил ҳисобининг биринчи ойи Мұхаррам ойидир. Аллоҳ таоло бу ойни Қуръонда ойлар ичидагы хослаб зикр қилиб, шундай марҳамат қиласы:

«Албатта, Аллоҳнинг наздида ойларнинг адади Аллоҳнинг осмонлар ва ерни яратған кунидаги битигига мувофиқ ўн икки ойдир. Уларнинг түрттаси (уруш) ҳаром қилинган ойлардир...» (Тавба сураси, 36-оят).

Пайғамбаримиз Мұхаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам ушбу оятни шарҳлаб: «Бу түрт ой — Зулқаъда, Зулхижжа, Мұхаррам ва Ражабдир...» деганлар. (Аҳмад ибн Ҳанбал ривояти).

Демек Мұхаррам ойи ҳам ўн икки ой ичидаги хос ойлардандир. Бу ой киргандың қатто Исломдан олдинги жохилияты давридаги жанжалкаш, урушқоқ қабилалар ҳам қуролларини ташлашған, қилич-ханжарларини қынларига солишған. Бу ойнинг ҳурматидан урушлар түхтатилған.

Аллоҳ таоло бизга фитна-фасодға, уруш-жанжалға тиши-тироғи билан

қарши чиқадиган Исломдек динни неъмат қилиб берди. Исломда ноҳақдан қон тўкиш у ёқда турсин, бир-бирига озор бериш, азият етказиш, ғийбат қилиш, обрўсини тўкиш ҳаром ҳисобланади.

Хусусан, ушбу ойда мўмин-мусулмонлар бир-бирларини ранжитиб қўйишдан, бир-бирларига озор етказиб қўйишдан жуда эҳтиёт бўладилар.

Бу ойнинг халқимиз орасида «Ашуро оиि» деган номи машҳур. «Ашур» араб тилида «ўнинчи» деган маънони билдиради. Бунинг сабаби эса аксар пайғамбарлар қийинчиликлардан нажот топган кун Муҳаррам ойининг ўнинчи кунига тўғри келганидир. Масалан, Одам Ато алайҳиссалом ман қилинган мевани еб қўйиб, жаннатдан чиқарилгандан кейин, надомат билан Аллоҳга тавба қилдилар. Охир-оқибат Аллоҳ таоло тавбаларини қабул қилди. Бу айнан Муҳаррам ойининг ўнинчи кунига тўғри келди.

Нуҳ алайҳиссалом ўз қавми билан тўфондан нажот топиб, улар жойлашган кема қуруқликка тушган куни ҳам, Мусо алайҳиссалом Бани Исроил билан Фиръавннинг зулмидан қутулган — улар учун денгизнинг нариги қирғоғига ўтиб олишлари учун сув ўртасидан йўл очилган кун ҳам Муҳаррам ойининг ўнинчи кунига тўғри келар экан.

Ривоят қилинади: Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам Мадинаға ҳижрат қилиб келганларида, қўрдиларки, яҳудийлар Муҳаррам ойининг ўнинчи куни рўза тутишар эди. Сабабини сўраганларида, «Мусо алайҳиссалом рўза тутганлар, чунки шу куни Фиръавннинг зулмидан нажот топганлар» дейишиди. Шунда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Сизлардан кўра биз кўпроқ ҳақли эканмиз», деб, ўша куни рўза тутишликка буюрдилар. Ва ташbih ӯлиб қолмаслиги учун тўқизинчи куни ҳам рўза тутишликка буюрдилар. (Муслим ривояти).

Аллоҳ бу улуғ мавсумларни ва янги йилимизни файзу-баракотли бўлишини насиб этсин. Бу йил давомида Аллоҳ таоло барчамизга эзгу ишларни, савобли амалларни кўпайтириб адo этишимизда ғайрат, куч-қувват, сиҳат-саломатлик берсин!

Ушбу мақола Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2023 йил 16 июнданги 03-07/4775-рақамли хуносаси асосида тайёрланди.